

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности
Сенату Универзитета уметности у Београду

ИЗВЕШТАЈ
о јавној уметничкој презентацији и писаном делу
докторског уметничког пројекта

На седници Наставно-уметничко-научног већа Факултета музичке уметности у Београду, одржаној 6. новембра 2024. године, именована је Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта под насловом „Тумачење видова синтезе елемената различитих традиција као основа за грађење интерпретације: утицаји џеза на англо-америчке композиторе и традиционалне музике западног Јунана на песме Шанде Динга” кандидаткиње **ВАНЖЕ ЖАНГ** у саставу: мр **Никола Мијаиловић**, редовни професор – председник Комисије, др ум. **Катарина Јовановић**, ванредни професор – ментор, др **Соња Маринковић**, редовни професор у пензији – коментор, мр **Анета Илић**, редовни професор др ум. **Љиљана Лишковић**, ванредни професор АУ у Новом Саду. На основу увида у докторски уметнички пројекат кандидаткиње подносимо Извештај који садржи податке о хронологији, биографију кандидата, анализу докторског уметничког пројекта – јавне уметничке презентације и писаног рада, критички осврт и оцену рецензената и закључак Комисије.

ХРОНОЛОГИЈА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Ванже Жанг пријавила је тему докторског уметничког пројекта под називом: „Тумачење видова синтезе елемената различитих традиција као основа за грађење интерпретације на примеру одабраних песама англо-америчких и кинеских композитора (утицаји џеза на англоамеричке композиторе и традиционалне музике западног Јунана на песме Шанде Динга)“.

На предлог Катедре за соло певање бр. 01-1363/24 од 03. јула 2024. године, Веће Факултета на седници од 03. јула 2024. године донело је одлуку бр. 01-1395/24 од 08. јула 2024. године о именовању Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта , у саставу:

мр **Никола Мијаиловић**, ред.проф., председник Комисије
др ум. **Катарина Јовановић**, ванредни професор,
др ум. **Љиљана Лишковић**, ванредни професор Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници од 11. септембра 2024. године донело је **одлуку бр. 01-1760/24 од 11. септембра 2024. године о усвајању позитивног Извештаја бр. 01-1724/24 од 10. септембра 2024. године Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта** и одобравању теме докторског уметничког пројекта под под измењеним називом: „Тумачење видова синтезе елемената различитих традиција као основа за грађење интерпретације: утицаји џеза на англо-америчке композиторе и традиционалне музике западног Јунана на песме Шанде Динга”

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 26. септембра 2024. године донео је одлуку бр. 7/373 од 1. октобра 2024. године (наш бр. 01-2097/24 од 02. октобра 2024. године) о одобравању рада на реализацији докторског уметничког пројекта. **За ментора докторског уметничког пројекта именована је др ум. Катарина Јовановић, ванредни професор, а за коментора др Соња Маринковић, редовни професор у пензији.**

На основу обавештења ментора бр. 01-2296/24 од 14. октобра 2024. године и предлога Катедре бр. 01-2284/24 од 11. октобра 2024. године, Веће Факултета на седници одржаној 06. новембра 2024. године донело је одлуку бр. 01-2717/24 од 08. новембра 2024. године о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр **Никола Мијаиловић**, редовни професор, председник Комисије,
др ум. **Катарина Јовановић**, ванредни професор, ментор,
др **Соња Маринковић**, редовни професор у пензији, коментор,
мр **Анета Илић**, редовни професор,
др ум. **Љиљана Лишковић**, ванредни професор Академије уметности у Новом Саду

БИОГРАФИЈА

Сопран Ванже Жанг призната је као једна од најистакнутијих кинеских уметница данашњице у Сједињеним Америчким Државама и Кини. Као класична певачица, Ванже је активна на концертима и реситалима широм света. Њен глас се чуо на престижним светским сценама укључујући Карнеги Хол у Њујорку; Џордан Хол, Џон Хенкок Хол и Театар Катлер Мајестик у Бостону; Салу Луис Гаве у Шпанији; концертну салу Харпа на Исланду, велику салу Коларчеве задужбине и салу Београдске филхармоније у Србији, Концертну дворану Пекинга, Национални центар за сценске уметности, Шангајски центар за оријенталну уметност и Концертну дворану Ђингхаи у Кини, као и салу седишта Уједињених нација у Њујорку. Наступала је на светској концертној турнеји “x+YZ Life-long Friendship” са својим супругом Чуан Хуаном, виолинистом оркестра Метрополитен опере, у Сједињеним Државама, Србији, Грчкој, Црној Гори и Кини. Њени предстојећи пројекти укључују турнеју по Азији и турнеју по САД. Од 2018. године певала је

улогу „Дона Ана” из Моцартове опере „Дон Ђовани” под диригентском палицом Грегорија Бухалтера (Метрополитен опера) у Комбанк Дворани, УК Вук театру у Београду и Плимpton Шатак Блек Бокс театру у Бостону, САД. Чланица је Tanglewood фестивалског хора и редовно наступа са Бостонским симфонијским оркестром и Boston Pops-ом. Оснивач је "X+YZ" камерног ансамбла са виолинистом Чуан Хуаном у оквиру којег ради од 2011. године и "Silk & Wind Duo" са пијанистом Синадином (Дејан Синадиновић) од 2019. године. Снимак уживо првог концерта "Србија-Кина Stage" Silk & Wind Duo објављен је од стране париске компаније Anima-Records 17. јануара 2023. године на свим стриминг сервисима широм света. Концертни видео ДВД и ЦД су објављени у марту, и архивирани у Светском музичком архиву при Лоеб Музичкој библиотеци Харвард Универзитета.

Наступала је као резиденцијална уметница и била је у управном одбору Бостонског удружења кинеских музичара. У априлу 2016. радила је као вокални педагог хора Бостонског удружења кинеских музичара. Наступала је као солиста у пројекту „Звуци Кине: музика из снова Црвене собе”. Са Симфонијским оркестром Бостонског удружења кинеских музичара, Ванже је имала светску премијеру традиционалне кинеске симфонијске опере „Ms. Liu San Jie” у Сједињеним Америчким Државама 2018. године.

Као генерални секретар Националних сарадника за извођачке уметности класичне музике, госпођа Ванже је водила Међународни клавирски фестивал на Хавајима и Хавајску интернационалну летњу вокалну академију у Хонолулуу 2014, а 2015. године је организовала годишње међународно такмичење класичних певача и серију мајсторских курсева у оквиру културне размене Кине и културе САД. Била је координатор „Интернационалног форума вокалног извођаштва“ у Пекингу, као и Међународног музичког фестивала MRL у њујоршком Кауфман музичком центру. Госпођа Чжан је такође позвана да буде извршни директор Међународног музичког фестивала у Кливленду 2016. Ванже Жанг је сувоснивач Global Intercultural Performing Arts Cast (GIPAC) који окупља мрежу висококвалитетних професора извођачких уметности и партнера из различитих институција како би се створила међународна платформа за уметнике са високим успехом у препознатљивим концертним просторима широм света. GIPAC је организовао преко двадесет музичких догађаја у Србији, укључујући реситале, концерте, опере и такмичења за сезону 2018-19.

Као председница непрофитне организације – Universal Artists Foundation, Ванже Жанг је сувоснивач Universal Artists Festivala 2019. године у сарадњи са Конзерваторијумом за музику Нове Енглеске у Бостону, Учитељским колеџем Универзитета Колумбија у Њујорку, Стенвеј холлом, Интернационалним америчким камерним оркестром и Симфонијским оркестром Уједињених нација. Преко 100 учесника, гостујућих уметника и факултета из Кине, Србије, Финске и Сједињених

Држава придружило се овом изузетном фестивалу и стекло много признања у земљи и иностранству.

Ванже Жанг почела је да обавља функцију потпредседнице невладине организације – Кинеско-српског центра за научну и културну размену – посвећене унапређењу сарадње, разумевања и међусобног обогаћивања између Кине и Србије. Са примарним фокусом на научну и културну размену, центар служи као мост, олакшавајући значајну интеракцију и сарадњу између појединаца, институција и заједница из обе земље.

Њено искуство у сценској уметности обухвата пет година вокалних студија код светски познатог тенора Хаитао Хеја на Централном конзерваторијуму у Пекингу, где је стекла диплому из области вокалног и оперског извођаштва. Ванже Жанг је наставила своје студије код америчке сопранисткиње Карен Холвик на Музичком конзерваторијуму Нове Енглеске у Бостону, где је стекла диплому магистра уметности, као и диплому за вокално извођање. Ванже Жанг је први кинески докторанд на катедри за соло певање на Факултету музичке уметности у Београду у класи др ум. Катарине Јовановић, ванредног професора.

Списак изведених дела (јавних наступа)

2024

11. август Охридски летњи фестивал Македонија

Дела Шумана, Бетовена, Моцарта и Динга са пијанистом Синадиновићем

26. мај Таоксичуан Гранд Театар Џинджеџен, Кина

Дела Дворжака, Динга, Пучинија и Лехара са корепетитором Јуншенг Зенгом

27. април Велики театар у Хангџоуу Хангџоу, Кина

Дела Динга са Хангџоу филхармонијским оркестром, диригент Јанг Јанг

1. април Концертна дворана Руског дома Београд, Србија

Дела Черепнина, Жоу, Динга и Џао са пијанистом Синадиновићем

2023

13. новембар Позориште у Шангају Шангај, Кина

Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

10. новембар Концертна дворана у Јангџоуу Јангџоу,

Кина Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом

Синадиновићем

9. новембар Концертна дворана у Хефеју Хефеј,

Кина Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

8. новембар Концертна дворана Универзитета Ђаотонг у Шангају Шангај, Кина Дела
Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

7. новембар Реситална дворана Бриџ Шангај, Кина
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

5. новембар Концертна дворана Шангајске библиотеке Пудонг Шангај, Кина Дела
Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

1. новембар Реситална дворана Тајканг Вујуан Сужоу,
Кина Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

26. октобар Концертна дворана универзитета у Лешану Лешан, Кина Дела Шумана,
Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

24. октобар Концертна дворана Јанду Цигонг, Кина
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

18. октобар Концертна дворана Ние Ер Ченгду, Кина
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

19. април Церемонија донације у библиотеци Харварда Бостон, САД
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

10. април Стајнвеј Хала Њујорк, САД
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом Синадиновићем

10. март Концертна дворана у Ханџоуу Ханџоу, Кина
Дела Менделсона са обоистом Лијаном Дуаном и корепетитором Бо Хаом

13. јануар Новосадско позориште Нови Сад, Србија
Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

2022

15. децембар Концертна дворана Коларац Београд,
Србија Дела Шумана, Хуанга и Луоа са пијанистом
Синадиновићем

1. новембар Концертна дворана у Вусију Вуси, Кина
Дела Стравинског, Дворжака, Гершвина и Пучинија са корепетитором Ђунинг Хуангом

2021

13. октобар Концертна дворана Гуошоу Сужоу, Кина

Дела Штрауса и Куа са корепетитором Лајћинг
Џаоом

1. мај Дворана Шангајске куле Шангај, Кина

Дела Вердија, Росинија и Куа са корепетитором Ни Донгом

28. април Оријентални центар за уметност у Шангају Шангај, Кина

Дела Ни Ер са симфонијским оркестром Чангшанга, диригент Бо Ву

2020

17. децембар Концертна дворана у Чангшау Чангша, Кина

Дела Бетовена са симфонијским оркестром Чангша, диригент Венксинг Су

30. јануар СКЦ Београд, Србија

Дела Хегеја, Шумана и Чингжу са пијанистом Синадиновићем Опере Искуство

- Лиу – Народно позориште у Београду 2023

- Дона Ана – Plimpton Sattak Black Bok Theater, Boston, USA 2019

Дона Ана – УК Вук Театар, Београд, Србија 2019

Фестивалски наступи

- Hangzhou Spring Music Festival

- Shanghai Spring International Music Festival

- Shanghai International Arts Festival

- Kotor Arts

- BELEF

- BUNT

- Ohrid Summer Festival

- Universal Artists Festival

- Hawaii Moorelee Music Festival

- Tanglewood Music Festival

Сарадња са оркестрима

- Boston Symphony Orchestra

- Boston Pops Orchestra

- Universal Artists Orchestra

- MET Musician Chamber Orchestra

- Boston Chinese Musicians Orchestra

- Hangzhou Philharmonic Orchestra

- Changsha Symphony Orchestra

- National Theater of Belgrade Orchestra

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА – ЈАВНЕ УМЕТНИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ И ПИСАНОГ РАДА

Јавно извођење докторског уметничког пројекта одржано је 13. децембра 2024. године у 18.30 часова у Великој сали ФМУ.

Програм завршног реситала:

Горди краљ пужева – Џејк Хеги (Jake Heggie, рођен 1961)

На почетку – Џејк Хеги

Џони – Бенџамин Бритн (Benjamin Britten, 1913–1976)

Амор – Вилијам Болком (William Bolcom, рођен 1938)

Змија – Џејк Хеги

Пут ка небу – Џејк Хеги

Самотни хотел – Семјуел Барбер (Samuel Barber, 1910–1981)

Месец је колачић северног ветра – Џејк Хеги

Софијина песма – Џејк Хеги

Уз Штрауса – Џорџ Гершвин (George Gershwin, 1898–1937)

Погребни блуз – Бенџамин Бритн

Странац сам овде – Курт Вајл (Kurt Weill, 1900–1950)

Јукали – Курт Вајл

Циклус песама *Поеме из Западног Јунана*, Оп. 22 – Шанде Динг (Shande Ding, 1911–1995)

1. *Поглед у даљину* – „遥望“
2. *Девојка из народа Сани* – „撒尼女“
3. *Чамац венчаних парова* – „夫妻船“
4. *Фонтана лептира* – „蝴蝶泉“
5. *Камелија* – „茶花“

Циклус песама *Обраде кинеских народних песама*, Оп. 12 – Шанде Динг

1. На основу народне музике Сечуана: *Чекајући цветање багрема* – „槐花几时开“
2. На основу народне музике Сечуана: *Сунце излази, срца се радују* – „太阳出来喜洋洋“
3. На основу народне музике Синђианга: *Дивна ружа* – „可爱的一朵玫瑰花“
4. На основу казахстанске народне музике: *Мајила* – „玛依拉“
5. На основу народне музике Јунана: *Чезнем за драгом мајком* – „想亲娘“

Дејан Синадиновић, клавир

Предмет докторског уметничког истраживања је да у савременим соло песмама англо-америчких и кинеских композитора анализира утицаје музичких елемената џеза, односно традиционалне кинеске музике, као и да се та искуства међусобно упореде, те на основу свеобухватних анализа изграде смернице за интерпретацију. Проучавајући интеграцију елемената џеза, односно традиционалне кинеске музике у новим делима писаним за глас и клавир, докторско уметничко истраживање Ванже Жанг се бави начином на који композитори креативно користе преплитање нових и старих музичких образаца да би створили дела која у себи на изузетан начин обједињују савремено и традиционално. Такође, трага се за одговором на питање како се елементи џеза, односно традиционалне кинеске музике користе за изражавање културног идентитета у савременим соло песмама. За извођаче је разумевање ширег културног и музичког контекста дела која изводе од суштинског значаја за грађење интерпретације. Ванже Жанг жели да пружи практичне савете за коректно извођење елемената џеза и традиционалне кинеске музике, нудећи решења за савладање техничких и интерпретативних проблема које изабрана дела постављају. Циљ је да се допринесе бољем разумевању музичких и извођачких поступака у грађењу интерпретације с нарочитим освртом на фузију традиционалног и модерног. Такође, циљ истраживања је да пружи практичне смернице за извођаче наглашавајући важност разумевања различитих приступа у области извођења соло песме и да пружи нов увид у утицаје других стилова и начине њихове интеграције у уметничкој соло песми.

Основне хипотезе везане су за четири круга проблема:

Културна интеграција: Музика је универзални језик који омогућава интеграцију различитих културних елемената, стварајући нове хибридне форме музичког израза.

Историјски и културни контекст: Историјски и културни контекст сваког музичког дела игра кључну улогу у његовом разумевању и интерпретацији. **Интерпретација и извођење:** Разумевање културног и музичког контекста је од суштинског значаја за тачну и експресивну интерпретацију музичких дела.

Лична и професионална перспектива: Лична искуства и културна основа извођача могу значајно обогатити интерпретацију и допринети дубљем разумевању музике.

У односу према предмету, постављеним циљевима и изабраном репертоару дела завршног реситала докторског уметничког пројекта одабране су и главне методе истраживања:

1. **Музичка анализа** историјских снимака одабраних композиција и снимака традиционалне народне музике провинције Јунан, како би се идентификовали и

проучили кључни елементи који су искоришћени као инспирација у уметничким песмама.

2. Компаративна анализа: како би се уочиле заједничке карактеристике, разлике и значај међусобних културних утицаја.

3. Интервјуи и теренска истраживања, како би се прикупили материјали о увидима извођача и етномузиколога како би се боље разумела пракса и контекст традиционалне музике западног Јунана.

Анализа образложења докторског уметничког пројекта (писаног рада)

Писано образложење докторског уметничког пројекта има 53 странице текста (са прилозима, биографијом аутора и пратећим документима), организовано је прегледно и сврсисходно, опремљено је са 16 нотних примера. Напомене су рађене класичним референтним стилем, рад је заснован на 13 библиографских јединица на енглеском и кинеском језику из области музикологије и теорије извођаштва, као и пет веб извора. Текст, осим апстракта на српском и енглеском језику, увода, закључка и списка коришћене литературе има три централних поглавља.

Рад почиње уводом у којем су детаљније образложени мотиви за избор теме и њен значај за самог аутора и савремену извођачку праксу. На две студије случаја (прва два поглавља рада) у којима се бави стваралаштвом кинеског композитора Шанде Динга и америчког аутора Џејка Хегија ауторка сагледава питања интеркултурне интерпретације одабраних композиција. Излагање је организовано систематично. Прво се даје критичка интерпретација биографских података о Дингу, односно Хегију, са акцентом на осветљавању њихове интеркултурне позиције, затим представљају резултати анализе музичких елемената одабраних дела и излагање заокружује осветљењем специфичности извођачке технике за њихову интерпретацију.

У трећем поглављу, „Сарадња вокалног солисте и пијанисте“ детаљно су осветљени кључни аспекти њихове међусобне сарадње на грађењу интерпретације и представљен креативни процес који води остварењу јединствености интерпретације, динамике и пулса у овом комплексном заједништву.

У Закључку су сумирани резултати, а посебно драгоцен прилог представљају преводи стихова са кинеског језика који и домаћем слушаоцу омогућавају суштинско разумевање Дингових песама.

Текст је прошао процедуру провере оригиналности докторског уметничког пројекта који је показао да подударане од 7% представља последицу личних имена, наслова анализираних дела, библиографских података о коришћеној литератури, података везаних за биографију кандидата и општих места и података, што је у складу са чланом 9.

Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду.

КРИТИЧКИ ОСВРТ И ОЦЕНА РЕЦЕНЗЕНАТА

Докторски уметнички пројекат сопрана Ванже Жанг на оригиналан начин истражује међусобне утицаје и видове прожимања различитих музичких традиција у области уметничког лида сучељавајући дела савремене кинеске и англо-америчке соло песме. Ослањајући се на сопствено бикултурно порекло – она је родом из Кине, а уметничку личност је обликовала током петнаестогодишњих студија и професионалног деловања у САД – рад је засновала на свеобухватном сагледавању интерпретативних приступа које класично школован певач може да примени приликом извођења дела у којима се прожимају утицаји Истока и Запада. Значачки избор антологијских дела савремене англо-америчке соло песме, где је посебно место добио опус Џека Хегија (*Горди краљ пужева, Змија, Пут ка небу, Месец је колачић северног ветра, Сопфијина песма*), али и избор дела његових претходника Џорџа Гершвина, Курта Вајла, Бенџамина Бритна, Самјуела Барбера и Вилијама Болкома, дао је прилику за упознавање са богатством и разноврсношћу тема и приступа њиховој обради, са заједничким именитељем постојања фузије елемената џеза и савременог лида. Крећући се каткад у осетљивом простору прожимања са жанровима популарне музике, што је интерпретација Ванже Жанг са мером сугерисала, њен избор композиција указује на истински значајску процену мере у интерпретацији таквих садржаја како би се у потпуности раскриле дубине значења и музичког садржаја који их недвосмислено сврстава у уметнички лид. Када су у питању песме Шанде Динга (циклуси *Поеме из Западног Јунана*, оп. 22 и *Обраде кинеских народних песама*, оп. 12), у фокусу је сусрет фолклорне традиције различитих кинеских области и савременог музичког језика аутора школованог на Западу. Специфична атмосфера стихова несвакидашње једноставности и снаге песничких слика, у имагинацији Динга тумачена је кроз синтезу елемената кинеског фолклора са музичким језиком позног романтизма и импресионизма. Песме јединствене атмосфере Ванже Жанг је тумачила убедљиво, са суштинским разумевањем и кроз снажан доживљај.

Комисија је са задовољством констатовала да пред собом има комплетну уметничку личност зреле уметнице спремне за сусрет са специфичним професионалним захтевима које је пред њу поставио избор теме.

У писаном делу докторског уметничког пројекта остварена је јасно конципирана теоријска студија у којој су протумачени кључни интерпретативни елементи двеју међусобно различитих традиција.

Закључак Комисије

Докторски уметнички пројекат кандидаткиње Ванже Жанг са темом „Тумачење видова синтезе елемената различитих традиција као основа за грађење интерпретације: утицаји џеза на англо-америчке композиторе и традиционалне музике западног Јунана на песме Шанде Динга” представља обухватно, оригинално и темељно истраживање одабране теме и Комисија са задовољством констатује да су јавна уметничка презентација докторског уметничког пројекта и његов писани део дали важан допринос уметничкој области извођачких уметности – соло певање, те да у потпуности одговарају захтевима докторских уметничких студија.

Комисија једногласно позитивно оцењује завршни докторски уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да га прихвати и одобри његову одбрану.

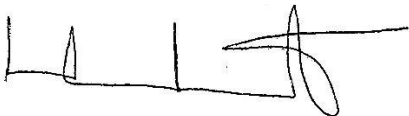
Комисија:

мр **Никола Мијаиловић**, редовни професор – председник Комисије,

др ум. **Катарина Јовановић**, ванредни професор – ментор,

др **Соња Маринковић**, редовни професор у пензији, коментор,

мр **Анета Илић**, редовни професор,

др ум. **Љиљана Лишковић**, ванредни професор АУ у Новом Саду.